

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

**Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De vlindertuin te AVERBODE**

---

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 13292  
Instelling Vrije Basisschool - De vlindertuin  
Directeur Jef VERDONCK  
Adres Herseltsebaan 1 - 3271 AVERBODE  
Telefoon 013-77.36.58  
Fax 013-77.36.58  
E-mail devlindertuin.averbode@skynet.be  
Website www.devlindertuin.be

Bestuur van de instelling Imato  
Adres Nieuwstraat 44 - 3272 TESTELT

Scholengemeenschap Spoor 7  
Adres Rozenkranslaan 4\_b - 3270 SCHERPENHEUVEL  
CLB Vrij CLB Diest - Tessenderlo  
Adres Mariëndaalstraat 35 - 3290 DIEST

Dagen van het doorlichtingsbezoek 25/2/2013; 26/2/2013; 27/2/2013; 28/2/2013  
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28/02/2013  
Datum bespreking verslag met de instelling 15/03/2013

Samenstelling inspectieteam  
Inspecteur-verslaggever Guido Aerts  
Teamleden Hilde Bosmans  
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil  
Externe deskundige(n) nihil

## INHOUDSTAFEL

|                                                                              |           |
|------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>INLEIDING .....</b>                                                       | <b>3</b>  |
| <b>1 SAMENVATTING.....</b>                                                   | <b>5</b>  |
| <b>2 DOORLICHTINGSFOCUS .....</b>                                            | <b>7</b>  |
| 2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus .....                              | 7         |
| 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus .....     | 7         |
| <b>3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? .....</b>             | <b>8</b>  |
| 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? .....                    | 8         |
| 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? .....                | 8         |
| 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie .....                             | 8         |
| 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....                          | 8         |
| 3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie .....     | 8         |
| 3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde .....                                      | 10        |
| 3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie .....                              | 12        |
| 3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden? .....          | 13        |
| 3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....                    | 14        |
| <b>4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....</b>                         | <b>15</b> |
| 4.1 Professionalisering .....                                                | 15        |
| 4.1.1 Deskundigheidsbevordering .....                                        | 15        |
| 4.2 Evaluatie.....                                                           | 16        |
| 4.2.1 Evaluatiepraktijk .....                                                | 16        |
| <b>5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....</b>                                 | <b>18</b> |
| <b>6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....</b>                             | <b>19</b> |
| 6.1 Wat doet de school goed?.....                                            | 19        |
| 6.2 Wat kan de school verbeteren? .....                                      | 19        |
| 6.3 Wat moet de school verbeteren?.....                                      | 19        |
| <b>7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....</b>                            | <b>20</b> |
| 7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg .....       | 20        |
| 7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg ..... | 20        |

## INLEIDING

### De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

### Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
  - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.  
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - o het onderwijsaanbod
    - o de uitrusting
    - o de evaluatiepraktijk
    - o de leerbegeleiding
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

### **Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid**

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### **Het advies**

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

### **Tot slot**

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

## 1 SAMENVATTING

De gesubsidieerde vrije basisschool 'De Vlindertuin' is gelegen in de landelijke gemeente Averbode en telt drie vestigingsplaatsen. Op 1 september 2013 zullen deze vestigingsplaatsen op één gloednieuwe schoollocatie ondergebracht worden. De school toont haar sociaal engagement door leerlingen 'geïntegreerd onderwijs' (GON) en kinderen uit nabije gezinsvervangende tehuizen op te vangen.

Het lerarenteam in de kleuterafdeling bestaat grotendeels uit ervaren leraren. In de lagere afdeling is het team wat betreft leeftijd meer gemengd. Het personeelsbeleid van de vorige jaren leidt in de lagere afdeling tot heel wat interne functiewisselingen, zodat het voor de leraren niet makkelijk is om zich in te werken in hun taak.

De vorige doorlichting dateert van mei 2008. Intussen is er vrij recent een directiewisseling geweest.

De school heeft enige aandacht voor output. Zo bevroeg de school de ouders over haar werking en onderzocht ze met een genormeerd instrument het welbevinden van de oudere leerlingen. De resultaten van deze laatste bevraging zijn grotendeels normaal. De school nam initiatieven om te werken aan de enkele minder scorende items. Naar aanleiding van vroegere tegenvallende resultaten voor het domein 'meten' op de koepeleigen eindtoetsen van het zesde leerjaar, heeft de school het initiatief genomen om met ondersteuning van de onderwijsbegeleiding praktijkgerichte 'meetfiches' uit te werken, gekoppeld aan een professionaliseringstraject. Dit initiatief heeft geleid tot een sterke levensechte aanpak van dit domein in beide niveaus. Analyse van de resultaten van het leerlingenvolgsysteem voor wiskunde hebben recent geleid tot een verhoogde aandacht voor rekenautomatisatie in de lagere afdeling. Het wiskundeonderwijs is in het algemeen voldoende realistisch en interactief. De leerlingenresultaten voldoen. Het inspectieteam stelt zich vragen bij de kwaliteit van vooral de permanente evaluatie, wat gevolgen heeft voor de systematiek van de leerlingbegeleiding en de efficiënte inzet van de zorgleraren. In de kleuterafdeling is het wiskundeonderwijs degelijk en goed geïntegreerd in de themawerking.

De kwaliteit van het leergebied wereldoriëntatie is sterk afhankelijk van het niveau. In de kleuterafdeling werken de kleuterleraren meer en meer doelgericht op basis van het koepeleigen referentiekader. Het aanbod is rijk, breed en goed geïntegreerd in de themawerking. In de lagere is er nog geen dekkend aanbod, laat de verticale samenhang te wensen over en is de evaluatiepraktijk eenzijdig gericht op de reproductie van feitenkennis. Het meestal voldoende realistisch en actief karakter van het onderwijs voor dit leergebied en het verbetertraject – ondanks de moeilijke transfer naar de reguliere klaswerking – dat het team van de lagere afdeling met ondersteuning van de onderwijsbegeleiding doormaakt, maken dat het 'voldoet niet' voor dit leergebied geen negatieve gevolgen heeft voor het eindadvies. Het inspectieteam vertrouwt erop dat de school dit verbetertraject zal verderzetten, intensifiëren en dat het intern leiderschap de ontwikkelingen gericht zal opvolgen.

Het inspectieteam onderzocht eveneens in welke mate de school de processen 'professionalisering' en 'evaluatiepraktijk' bewaakt en verbetert. Voor de evaluatiepraktijk staat de school nog aan het begin van het ontwikkelproces. Met uitzondering van de kleuterafdeling, die een bredere kijk heeft op de ontwikkeling van de kleuters, is de evaluatiepraktijk te eng. De beeldvorming voldoet echter in beide niveaus niet om een efficiënt zorgoverleg te organiseren.

De professionalisering van het schoolteam is nog verre van optimaal. De samenwerking met de onderwijsbegeleiding voor 'meten' heeft zijn vruchten afgeworpen. Het is de opdracht voor het intern leiderschap om de huidige kwaliteit te borgen en te verankeren in de schoolwerkplanning. Het zelfsturend professionaliseringsvermogen van het schoolteam blijft evenwel nog erg beperkt. De interne professionalisering mist samenhang, doelgerichtheid en ondersteuning.

Het algemeen beleid is voldoende democratisch en participatief. Vooral de kleuterploeg vormt een meer zelfsturend team. In de lagere afdeling leggen de vele functiewisselingen een hypotheek op de basisvorming voor de leergebieden waarvoor de school geen onderwijsleerpakketten gebruikt en op de kwaliteit van de leerbegeleiding.

Het inspectieteam formuleert een positief advies, ondanks het 'voldoet niet' voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling. Vooral in de lagere afdeling heeft de school nog een weg af te leggen om volledig te voldoen aan haar maatschappelijke opdracht.

## 2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

### 2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

#### Kleuteronderwijs

---

wiskundige initiatie  
wereldoriëntatie

---

#### Lager onderwijs

---

wiskunde  
wereldoriëntatie

---

### 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

#### Personeel

---

##### Professionalisering

---

Deskundigheidsbevordering

---

#### Onderwijs

---

##### Evaluatie

---

Evaluatiepraktijk

---

### 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

#### 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

##### 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

###### 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

###### Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen na. De kleuterleraren zorgen voor een evenwichtig en levensecht aanbod geïntegreerd in de thema's en baseren zich hiervoor op het koepeleigen referentiekader. Ze bewaken het aanbod aan de hand van de leerplandoelen of het koepeleigen referentiekader. Het klasmilieu en de georganiseerde activiteiten getuigen van een rijk en doordacht aanbod.

###### 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

###### Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen na. De leraren integreren het aanbod op een doordachte wijze in het thema-aanbod. De basisvorming bewaken ze aan de hand van de leerplandoelen. Het meetonderwijs komt sterk tot zijn recht.

###### 3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>       | De kleuterleraren organiseren zowel kalendergebonden als kindgerichte thema's om het onderwijsaanbod in te vullen. Na een brainstorm om ideeën te vergaren, werken ze een weekschema uit met een evenwichtig aanbod voor alle leergebieden en de verschillende aspecten van de persoonlijkheid. In de dagplanning vermelden de kleuterleraren de ervaringssituaties, de activiteiten, concreet-operationele doelen in combinatie met leerplan- en / of specifieke doelen uit het referentiekader. Voor heel wat terugkerende activiteiten en voor een aantal hoeken stelden de leraren fiches op met de vermelding van de basis- en verrijkingsmaterialen, de afspraken en een verwijzing naar doelen uit het referentiekader. Deze manier van voorbereiden leidt in de meeste kleuterklassen tot een rijk en evenwichtig aanbod waardoor 'al spelend leren' optimaal nagestreefd wordt. |
| Onderwijsaanbod         | Kalenders en symbolen voor plaatsbepaling en indeling van de tijd zijn gradueel goed uitgewerkt, meestal functioneel en aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Het is opvallend dat de cyclische tijd in geen enkele klas in cirkelvorm wordt gevisualiseerd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Referentiekader         | Vooraf bij de oudere kleuters werken de kleuterleraren meer gericht aan de ontwikkeling van de zelfsturing. Bij een aantal materialen zijn opdrachtkaarten en soms ook stappenplannen aanwezig. Deze kunnen echter nog uitgebreid worden. De oudere kleuters vullen hoekenkaarten in zodat de kleuterleraren kunnen nagaan of alle kleuters aan bod komen. Het domein 'techniek' kent vanuit het oogpunt 'zelfsturend leren' nog weinig systematiek. De gradatie, die voor de puzzels op kleuterschoolniveau is uitgewerkt, is niet verder veralgemeend naar andere ontwikkelingsmaterialen.                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Planning                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Evenwichtig en volledig |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Samenhang               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Actief leren            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Curriculum</b>       | De kleuterleraren wenden de onderwijstijd goed aan. Ze hanteren een degelijk klasmanagement met duidelijke regels en afspraken. Ook door de doordachte wijze waarop de kleuters uit de activiteiten kiezen, wordt het vlinderen tussen hoeken tegengegaan.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Onderwijsorganisatie    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Onderwijstijd           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Klasmanagement          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

**Materieel beheer**

Uitrusting  
Ontwikkelingsmaterialen  
Leermiddelen

De kleuterklassen in de nieuwbouw vertonen meestal een frisse en rijke aanblik. De kleuterleraren van de qua infrastructuur verouderde vestigingsplaats spannen zich erg in om binnen de mogelijkheden een rijk klasmilieu te scheppen. In september 2013 zullen alle kleuterklassen ondergebracht worden op de nieuwe campus, waardoor dit probleem verdwijnt. Specifiek voor wiskundige initiatie beschikken de kleuterleraren over voldoende aangekochte en zelf aangemaakte materialen. Vooral voor meten valt op hoe vindingrijk de kleuterleraren met gewone materialen het wiskundig denken en handelen bevorderen.

**Evaluatie**

Evaluatiepraktijk  
Evenwichtig / representatief  
Kindvolgsysteem  
Gericht op bijsturing

De kleuterleraren gebruiken een procesgericht screeningsinstrument om na te gaan hoe het gesteld is met het welbevinden en de betrokkenheid van ieder kind. In de praktijk combineren zij deze frequentiële screenings met de ontwikkelingsdomeinen van het koepel eigen referentiekader. Daarbuiten noteren de kleuterleraren geregeld observatiegegevens op klaslijsten. Er zijn geen afspraken op schoolniveau over de wijze waarop, de frequentie waarmee en de vooropgestelde criteria. Het is positief dat de kleuterleraren ernaar streven een breed beeld van iedere kleuter vast te leggen. Toch kan op basis van de voorbereidingen van het multidisciplinair overleg (MDO) niet worden gesteld, dat er voor iedere kleuter en voor de risicokleuter in het bijzonder een heldere en volledige beeldvorming is. Bij de oudste kleuters geven de resultaten van de schoolrijpheidstoetsen bijkomende informatie. De kleuterleraren die kleuters van deze leeftijd onder hun verantwoordelijkheid hebben, zorgen voor een bijsturing van het aanbod waar dat nodig is.

**Evaluatie**

Rapporteringspraktijk  
Interne / externe communicatie

De kleuterleraren gebruiken het screeningsinstrument en hun eigen observatiegegevens om de ouders tijdens zowel formele als informele contacten te informeren over de vorderingen van de kleuters.

**Begeleiding**

Leerbegeleiding  
Beeldvorming  
Zorg

De kleuterleraren differentiëren in het aanbod door meer hulp te geven, door de opdracht op het moment aan te passen aan de mogelijkheden van de kleuters, door te hergroeperen, en bij de oudere kleuters door de organisatie van vrije en verplichte taken.

**Begeleiding**

Afstemming met partners  
Samenwerking

Er is in de kleuterafdeling een goede samenwerking tussen zorgleraar en klasleraren. Het wekelijks gezamenlijk overleg op woensdag en de bijkomende werkmomenten die de kleuterleraren zelf organiseren, dragen daartoe bij. Omdat de beeldvorming nog verre van ideaal is, is de begeleiding nog weinig doelgericht. In de documenten van de klasleraren zijn weinig sporen te vinden hoe de zorgleraar ingezet zal worden in functie van vastgestelde noden.

**Professionalisering**

Deskundigheidsbevordering  
Interne expertise

In de kleuterafdeling is er een grote bereidheid tot samenwerking en 'leren van elkaar'. De implementatie van het koepel eigen referentiekader heeft een positief effect gehad. Wanneer alle kleutergroepen gevestigd zullen zijn op de hoofdvestiging, zijn er kansen om het leren van elkaar meer gestructureerd te organiseren.

### 3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

#### Voldoet

De lagere school bereikt de eindtermen voor wiskunde in voldoende mate. Het meetonderwijs is van hoge kwaliteit. De andere domeinen voldoen onder meer door het realistische karakter van het wiskundeonderwijs en de actieve ervaringskansen van de leerlingen.

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>       | De school beschikt over een beperkt aantal gegevens over de opbrengsten van het onderwijs. Deze zijn nog niet schoolniveau gebracht. Het leerlingvolgsysteem van dit schooljaar geeft overwegend goede resultaten voor wiskunde weer. De school heeft op basis van vroegere tegenvallende resultaten voor het domein 'meten' een verbetertraject opgezet met ondersteuning van de onderwijsbegeleiding. Samen met de collega's van de scholengemeenschap hebben de leraren onder leiding van de onderwijsbegeleiding 'meetfiches' opgesteld waardoor het meetonderwijs een sterk realistisch karakter heeft gekregen. Het daarbij horende professionaliseringsproces is door de vele interne functiewisselingen echter niet kunnen gevold worden door alle klasleraren, wat momenteel tot een breuk in de onderwijsaanpak leidt. Vanuit vaststellingen van de toetsen van het leerlingvolgsysteem besteedt de school sinds korte tijd meer aandacht aan rekenautomatisatie. |
| Onderwijsaanbod         | Voor de overige domeinen doet het lerarenteam een beroep op een onderwijsleerpakket. De leraren zijn zich bewust van de afbakening van de leerinhouden op basis van het koepeleigen leerplan.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Referentiekader         | De leraren plannen het onderwijsaanbod nauwgezet: naast het lesonderwerp noteren ze in de dagplanning concreet-operationele doelen, de overeenkomstige leerplandoelen en de materialen die aangewend worden. Uit de documenten valt niet af te leiden hoe een les zal geëvalueerd worden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Planning                | De leraren vertrouwen op het onderwijsleerpakket om het evenwicht en de samenhang tussen de domeinen te waarborgen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Evenwichtig en volledig | In het klasbeeld is de aandacht voor wiskundige ondersteuning wisselend. Naast de leerjaarspecifieke wandplaten voor alle aspecten van meten en de daarbij horende referentiematen, bieden sommige klaswanden weinig bijkomende visuele ondersteuning. In een aantal klassen compenseren de leraren dit met individuele, ondersteunde kaartjes voor leerlingen die over mindere wiskundige competenties / vaardigheden beschikken. Het oplossen van wiskundige vaardigheden wordt weinig visueel ondersteund met een heuristiek. In sommige klassen is deze wel aanwezig maar wordt ze niet functioneel in het onderwijsleerproces geïntegreerd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Samenhang               | Bij de oudere leerlingen leggen de leraren soms verbanden door toepassingen die bruikbaar zijn in andere leergebieden, zoals wereldoriëntatie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Actief leren            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Curriculum</b>       | De leraren voorzien voldoende onderwijstijd voor het leergebied. Het klasmanagement tijdens de bijgewoonde lessen is goed. Leerlingen krijgen ook kansen om samen met anderen te oefenen. De leraren voorzien tijd om oplossingswegen te vergelijken en fouten te bespreken. Naast het reguliere aanbod tijdens de daartoe voorziene onderwijstijd krijgen de leerlingen kansen om in zelfstandige werkvormen het geleerde te oefenen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Onderwijsorganisatie    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Onderwijstijd           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Klasmanagement          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Materieel beheer</b> | Er zijn voldoende klassikale én individuele leermiddelen voorzien. In de klassen die beschikken over een digitaal bord, wenden zowel de leraren als de leerlingen dit middel adequaat aan. De computers zowel in de klas als in de computerklas worden vooral om te oefenen gebruikt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Uitrusting              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Leermiddelen            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Evaluatie</b><br>Evaluatiepraktijk<br>Evenwichtig / representatief<br>Gericht op bijsturing        | De leraren gebruiken vooral toetsen uit het onderwijsleerpakket om het wiskundeonderwijs te evalueren. Soms maken ze zelf een toets als ze een bepaald leerstofdeel bijkomend willen evalueren om vooral over de automatisatie van het rekenen een beter beeld te krijgen. Uitzonderlijk nemen leraren praktische opdrachten mee in de evaluatie. Het valt op dat het aantal toetsen voor 'wiskundige problemen oplossen' erg beperkt is, hoewel dit nu net het hoofddoel van het wiskundeonderwijs is.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Evaluatie</b><br>Rapporteringspraktijk<br>Evenwichtig / volledig<br>Interne / externe communicatie | De rapportering gebeurt met een cijfer per domein op basis van de summatieve toetsen van het onderwijsleerpakket. Bij de jongste leerlingen heeft het rapport een meer doelgericht karakter.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Begeleiding</b><br>Leerbegeleiding<br>Beeldvorming<br>Zorg                                         | <p>De leraren gebruiken vooral de extra werkbladen van het onderwijsleerpakket om te remediëren of om de leerstof uit te breiden. Recent is in de eerste graad een bijkomend pakket in gebruik genomen met taken voor wiskundig meer begaafde leerlingen en is er een klasexterne werking opgestart voor leerlingen met meer mogelijkheden. Enkele leraren gebruiken ook een website om te differentiëren in niveau. Vooral in de lagere klassen differentiëren de leraren in de abstractiegraad door gebruik van handelingsmaterialen en / of ondersteunende schema's. Uitzonderlijk voorzien de leraren tijdens de opstart van de lessen differentiatie in de instructie, terwijl volgens de leraren verlengde instructie wel vrij algemeen is.</p> <p>De leraren gebruiken de instrumenten uit het onderwijsleerpakket om foutenanalyses te maken bijna niet. Ondanks een aantal observatiegegevens blijft de beeldvorming veeleer vaag. Een aantal leraren noteert observatiegegevens en / of vaststellingen bij de correctie van toetsen om het beeld scherper te stellen. Er zijn daarover echter geen afspraken op schoolniveau. Enkel bij de verwerking van de toetsen van leerlingvolgsysteem maken de leraren een foutenanalyse.</p> |
| <b>Begeleiding</b><br>Afstemming met partners<br>Samenwerking                                         | <p>Uit de voorbereiding van het MDO blijkt dat de beeldvorming zeer algemeen is. Uit de verslagen van dit overleg blijkt een verdere analyse, maar dat resulteert niet in een duidelijk hulpplan.</p> <p>De samenwerking tussen zorgleraren en klasleraren is nog te optimaliseren. De klasleraren geven de opdrachten en de informatie over de specifieke wiskundige problemen laattijdig door, waardoor een optimale voorbereiding en een tijdsefficiënte inzet van de zorgleraren worden verhinderd. De remediëring van leerlingen met problemen voor dit leergebied gebeurt evenmin planmatig. Leerlingen met (een vermoeden van) dyscalculie kunnen rekenen op compenserende en dispenserende maatregelen.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Professionalisering</b><br>Deskundigheidsbevordering<br>Nascholingen                               | Voor meten heeft het team van de lagere afdeling een heel professionaliseringsproces doorlopen. Het is belangrijk dat het intern leiderschap op langere termijn waakt over de kwaliteit van de uitvoering.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

### 3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

#### Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wereldoriëntatie in onvoldoende mate. Het onderwijsaanbod voor leergebied is onvoldoende dekkend. De verticale samenhang vertoont hiaten. Het aanbod is nog grotendeels domeinspecifiek. In meerdere klassen is het evenwicht tussen de domeinen zoek. De evaluatie van het leergebied is onvoldoende dekkend en is grotendeels gericht op de reproductie van feitenkennis.

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>       | De school beschikt niet over relevante gegevens over de opbrengsten voor dit leergebied. Een analyse van de toetsen toont aan dat de evaluatiegegevens niet representatief zijn voor de inhoud van het leerplan.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Onderwijsaanbod         | Sinds kort is de school gestart met de bewaking van het onderwijsaanbod aan de hand van de leerplandoelen. Deze overzichten tonen aan dat sommige domeinen onvolledig ingevuld worden en / of aan frequentie missen. De analyse van het leerlingenwerk bevestigt deze vaststelling. Ondanks een aantal informele afspraken zijn er zowel duidelijke overlappingsen als hiaten in het onderwijsaanbod aanwezig.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Referentiekader         | De school gebruikt een onsamenhangend geheel van bronnen zoals onderwijsleerpakketten, themadossiers uit een kindertijdschrift en zelf verzamelde materialen om het onderwijsleeraanbod te vullen. De leraren beschikken zelden over een langetermijnplanning die als basis kan gebruikt worden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Planning                | De uitwerking van de meeste thema's is vooral domeinspecifiek en sluit niet aan bij de visie en uitgangspunten van het leerplan. Het team werkte dit schooljaar, met de hulp van de pedagogische begeleiding een schoolproject uit rond de nieuwbouw van de school. In dit thema besteedt het team duidelijke aandacht aan de principes van actief leren, een ruime themakeuze, de multiperspectiviteit, de verticale samenhang en aan de bredere (zelf)evaluatie. Voorlopig is de transfer van het geleerde naar andere thema's bij de meeste leraren veeleer minimaal.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Evenwichtig en volledig | In sommige klassen is, over een semester bekeken, er nog een vrij evenwichtig aanbod. In andere klassen is het evenwicht volledig zoek. De leraren hebben het moeilijk om de domeinen tijd en ruimte als overkoepelende invalshoeken te hanteren. Dat blijkt zowel uit het onderwijsleeraanbod als uit de tijds- en ruimtekaders die in de meeste klassen aanwezig zijn, maar die veel te weinig een functionele en leerlinggerichte invulling krijgen. De verbanden tussen de tijds-kaders onderling en tussen de ruimtekaders onderling worden zelden gelegd. Een aantal domeinen valt uit. Op schoolniveau krijgt het domein techniek een veeleer beperkte invulling. Hoewel de leraren over techniekcoördinatoren beschikken, krijgen de leerlingen weinig kansen tot technisch handelen. Enkele leraren voorzien wel een aantal ontdek- of doe-opdrachten in het hoekenwerk. Voor de verkeers- en mobiliteitsopvoeding zijn er, met uitzondering van de verkeersweek die georganiseerd wordt met de gemeentediensten, geen afspraken over het aanbod. Alhoewel de leraren aangeven dat ze verkeersuitstappen in de omgeving van de school maken, wordt de relatie met het domein 'ruimte', zoals dat is aangegeven in het leerplan, nergens gevisualiseerd. Ook het domein 'maatschappij' komt onvoldoende geregeld aan bod. |
| Samenhang               | Een aantal leraren spant zich in om ofwel met leeruitstappen de realiteit op te zoeken als om die in de klas te brengen. Andere leraren gaan zelden op leeruitstap. De leraren nodigen soms ouders-experts uit als dat nuttig is binnen het thema. In het verleden is een verdienstelijke poging gedaan om de artefacten in de schoolomgeving te inventariseren in een 'omgevingsboek', maar dat initiatief is niet verdergezet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Actief leren            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

Het verbeterproces heeft wel meegebracht dat de leraren de lessen meer interactief uitbouwen. In de tweede en derde graad, waar het coöperatief leren goed is ingeburgerd, krijgen de leerlingen hierdoor een grotere verantwoordelijkheid bij het leren. ICT wordt vrij goed aangewend om voor dit leergebied informatie op te zoeken, te verwerken en in de derde graad ook te presenteren.

**Curriculum** De leraren voorzien voldoende onderwijstijd voor het leergebied. Het  
Onderwijsorganisatie klasmanagement is goed en nodigt uit tot actief leren.  
Onderwijstijd  
Klasmanagement

**Materieel beheer** De school beschikt over voldoende materialen voor het leergebied. Naast het  
Uitrusting gebruik van ICT voorzien de leraren informatieve boeken om de leerlingen de  
Leermiddelen kans te geven zich al lezend te informeren over het thema.

**Evaluatie** De evaluatie van het leergebied is zwak. In de meeste leerjaren is de evaluatie  
Evaluatiepraktijk erg beknopt en onvoldoende dekkend voor de leerplandoelen. De meeste  
Evenwichtig / representatief toetsen evalueren slechts de reproductie van feitenkennis en peilen zelden naar  
Gericht op bijsturing inzichten en vaardigheden. Uitzonderlijk gaan de leraren na of de leerlingen het  
geleerde kunnen structureren.  
De fietsproef op een afgesloten deel van de openbare weg is de enige vorm van  
praktijkproef die de school als evaluatie voorziet.

**Evaluatie** De rapportering van het leergebied gebeurt per thema.  
Rapporteringspraktijk  
Evenwichtig / volledig

**Begeleiding** De begeleiding van het leergebied is grotendeels beperkt tot het bieden van  
Leerbegeleiding individuele hulp. Een goed initiatief zijn de toetswijzers als  
Zorg voorbereidingsmateriaal, maar deze zijn eenzijdig gericht op het studeren van  
feitenkennis.

**Professionalisering** De ondersteuning van de onderwijsbegeleiding die voor één thema tot goede  
Deskundigheidsbevordering concrete resultaten heeft geleid, doet verhopend dat het leergebied op  
Nascholingen middellange termijn wordt geoptimaliseerd. De transfer van het geleerde naar  
Interne expertise andere thema's is sterk leraarafankelijk. Sommige leraren hebben het nog erg  
moeilijk om de visie van het leerplan te concretiseren in hun klaspraktijk. De  
school maakt weinig gebruik van de interne expertise die bij enkele leraren  
aanwezig is. Sommige leraren hebben nood aan interne coaching en  
ondersteuning maar krijgen die niet.

### 3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

| Onderzochte erkenningsvoorwaarde                                                                                                                                        | ja, neen |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)                                                                      | ja       |
| Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)        | ja       |
| Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°) | ja       |
| Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)                                                   | ja       |

### 3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

| Onderzochte regelgeving                                                                                                                                                                                                                                         | ja, neen |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                                                                                | ja       |
| • geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen                                                                                                                          | ja       |
| • de bijdrageregeling                                                                                                                                                                                                                                           | ja       |
| • de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal | ja       |
| • de afspraken in verband met het rookverbod                                                                                                                                                                                                                    | ja       |
| • het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden                                                                                                                                                                        | ja       |
| • de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend                                                                                                                                                                                                  | ja       |
| • de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift                                                                                                                           | ja       |
| • bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis                                                                                                                                                                                                     | ja       |
| • richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen                                                                                                                                                                                                              | ja       |
| • afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten                                                                                                                                                                                                      | ja       |
| • de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld                                                                                                                                                                                      | ja       |
| <b>Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                                                                                                           | ja       |
| <b>Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)</b>                                                                                                                                                 | ja       |
| • de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt                                                                                                                   | ja       |
| • de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen                                                                                                                                                                                 | ja       |
| • de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert                                                                                                                                                                 | ja       |
| • de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs                                                                              | ja       |
| • de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen                                                                                                           | ja       |
| <b>Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)</b>                                                                                                                                     | ja       |
| <b>Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)</b>                                                                                                     | ja       |
| <b>Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                                                                                                    | ja       |
| <b>Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                                                                                                        | ja       |
| <b>Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                                                                                                           | ja       |
| <b>Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)</b>                                                                                                                                                                        | ja       |

## 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

### 4.1 Professionalisering

**De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ontwikkeling.**

#### 4.1.1 Deskundigheidsbevordering

##### *Motivering*

De visie op deskundigheidsbevordering en de doelen die de school zich daarbij stelt, zijn nog niet voor iedereen duidelijk. Er is, mede door het groot aantal mini-prioriteiten waardoor vervaging optreedt, geen samenhang tussen interne en externe professionalisering, persoonlijk en samen leren en leren van elkaar door intervisie en hospiteren. Op schoolniveau zijn er weinig criteria beschikbaar waaraan individuele nascholingen moeten voldoen en bestaan er geen duidelijke afspraken over het engagement dat van de leraren wordt verwacht. Hierdoor krijgt dit aspect van het personeelsbeleid ondanks de aansporingen een erg vrijblijvend karakter.

Het behoort nog niet tot de schoolcultuur om op grond van een specifieke behoeftenanalyse de nascholingsnoden op lange termijn vast te leggen. Teamgerichte nascholingen vinden voornamelijk plaats tijdens pedagogische studiedagen en worden overwegend ingevuld in overleg met de andere scholen van het schoolbestuur en/of de scholengemeenschap.

Vooraf in de lagere afdeling steunt de gezamenlijke professionalisering grotendeels op de intensieve ondersteuning van de onderwijsbegeleiding. Uit de verslagen van de personeelsvergadering blijkt dat pedagogisch-didactische onderwerpen telkens worden geagendeerd, maar dat de diepgang veeleer beperkt blijft. Alhoewel de schoolleiding de leraren attendeert op interessante artikels uit de aanwezige pedagogisch-didactische tijdschriften, zijn er geen leesopdrachten met verdere bespreking. De kernteamwerking blijft op het ogenblik grotendeels beperkt tot een denktank ter ondersteuning van de directeur.

Ook op lerarenniveau is de deskundigheidsbevordering weinig doelgericht. De klasbezoeken en functioneringsgesprekken geven maar in beperkte mate aanleiding tot het volgen van gerichte nascholing. De systematische uitwerking van het traject 'meten' onder leiding van de pedagogische begeleidingsdienst toont aan dat een gefaseerde aanpak met de nodige inhoudelijke ondersteuning de kwaliteit van onderwijs effectief verhoogt en doeltreffend is. Dit nascholingsinitiatief maakte de leraren meer vertrouwd met de leerplandoelen van het domein 'meten'. Concrete opdrachten binnen de leefwereld van de leerlingen verhoogden de betrokkenheid en gaven invulling aan een krachtige leeromgeving. De recente personeelsswissels bemoeilijken echter de verankering van verworven inzichten. Er is daardoor nood aan het borgen van de verworven inzichten, inhouden, materialen en afspraken, bijvoorbeeld in het schoolwerkplan.

Ook voor de implementatie van nieuwe leer- of deelleerplannen doet de school een beroep op de netgebonden pedagogische begeleidingsdienst. Na de introductie van nieuwe zaken vertrouwt het intern beleid sterk op de verantwoordelijkheidszin en de professionaliteit van de leraren om deze in de praktijk te brengen. Beleidsmatig is er weinig opvolging met feedback en coaching. Nochtans is er in het lagere schoolteam onder andere voor het leergebied wereldoriëntatie een grote nood aan verdere ondersteuning.

De teamleden zijn voldoende op de hoogte van het scholingsaanbod dat ter inzage in het lerarenlokaal ligt en in de mate van het mogelijke digitaal aan de leraren wordt bezorgd. Een aantal leraren geeft in de gesprekken aan nascholingsbereid te zijn. De inventaris van gevolgde nascholingen geeft echter een veeleer lage, individuele participatiegraad aan externe nascholingen weer.

De school voorziet ruimte tijdens personeelsvergaderingen om opgedane inzichten uit individuele nascholingen te delen met de collega's. In een aantal gevallen wordt deze informatie ook schriftelijke ter beschikking gesteld. De lange termijneffecten blijken echter vaag.

De school stelt de doeltreffendheid van de gevolgde nascholingen en het effect ervan op de schoolwerking niet in vraag. Zelfevaluatie met het oog op het verhogen van de onderwijskwaliteit is nog geen verworvenheid. Zo legden sommige leraren een geringe kritische zelfreflectie aan de dag naar aanleiding van de schoolprioriteit van het voorbije schooljaar en zijn de sporen dit nascholingsinitiatief in een aantal klassen beperkt.

De school heeft nood aan een gefundeerde visie rond professionalisering die door alle teamleden gedragen en ondersteund wordt. De beperkte aandacht voor een sterkte-zwakteanalyse op schoolniveau, nodig om schoolprioriteiten te formuleren en te integreren in een gefaseerd nascholingsbeleid, hypothekeert voorlopig een doelgericht en doeltreffend deskundigheidsbeleid. Duidelijke afspraken in verband met de deelname aan individuele nascholingen zijn nodig om het vrijblijvende karakter en de lage participatiegraad van sommige leraren te doorbreken.

## **4.2 Evaluatie**

**De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze indicator aan het begin van een ontwikkelingsproces.**

### **4.2.1 Evaluatiepraktijk**

#### *Motivering*

De school heeft het moeilijk om een degelijke evaluatiepraktijk op te zetten, zowel in de breedte, diepte als in functie van de leerbegeleiding. Hoewel de school zelfs niet binnen de leerbegeleiding een uitgewerkte en gedragen visie op haar evaluatiepraktijk heeft ontwikkeld leven er, met uitzondering van formele afspraken over de volgsystemen en de rapportering in de lagere afdeling, een aantal informele overeenkomsten. Vooral in de kleuterafdeling is een meer gelijkgerichte visie op evaluatie aanwezig die zich in de praktijk weerspiegelt in de observatie en evaluatie van de meeste aspecten van de persoonlijkheidsontwikkeling van de kleuter.

Door de geringe aandacht op schoolniveau voor een gezamenlijk overleg over de kwaliteitseisen van de evaluatiepraktijk is de kwaliteit in de lagere afdeling sterk leraarafhankelijk en in beperkte mate doelgericht. De evaluatiegegevens voor de leergebieden waarvoor het team geen leerpakket hanteert, zijn weinig representatief voor de inhoud van het leerplan. Uitzondering vormt het leergebied 'lichamelijke opvoeding' dat gerapporteerd wordt met een vaardigheidsoverzicht. De evaluatie van het leergebied muzische vorming krijgt een erg summiere invulling. De leraren hebben weinig ervaring om voor dit leergebied aangepaste evaluatievormen en –middelen in te schakelen. Op schoolniveau is hiervoor ook geen ondersteuning voorzien. Voor wereldoriëntatie, zoals reeds beschreven in het erkenningsonderzoek, is de evaluatie- en rapporteringspraktijk eng opgezet. In de kleuterafdeling is het niet echt duidelijk in welke mate occasionele observatiegegevens daadwerkelijk de input vormen voor het kleutervolgsysteem.

Het kleutervolgsysteem zet de leraren aan om de ontwikkeling van de kleuter breed in beeld te brengen. Het is een duidelijke weerspiegeling van de inhoud van het koepelgebonden bronnenboek en vormt op deze wijze een duidelijke leidraad voor de observatie en evaluatie. Tweemaal per jaar brengen de kleuterleidsters de ontwikkeling van de kleuter in kaart en wisselen hun bevindingen tijdens een individueel oudercontact met de ouders uit. Op schoolniveau bestaan er nog geen afspraken over gerichte observaties in aansluiting bij vooraf afgebakende leerplandoelen.

Voor de leergebieden waar onderwijsleerpakketten het onderwijsaanbod bepalen, gebruiken de leraren van de lagere afdeling voornamelijk de toetsen van een onderwijsleerpakket om na te gaan in welke mate de leerinhouden verworven zijn. Enkel voor spelling gaan de leraren met een foutenanalysesysteem na waar de oorzaak van de fouten kan liggen. Om de voortgang en de leerwinst van de leerling op langere termijn op te volgen, gebruikt de school onder meer genormeerde vorderingstoetsen voor spelling, lezen en wiskunde.

Voor het merendeel van de leergebiedoverschrijdende eindtermen zijn weinig evaluatiegegevens beschikbaar. Voor 'sociale vaardigheden' is recent een rubriek op het schoolrapport verschenen, zonder dat er gradatie is voorzien. De school denkt erover na een ICT-rubriek aan het rapport toe te voegen. Sommige leraren verwijzen naar een beoordeling van de technische vaardigheden, anderen overwegen een meer geïntegreerde evaluatie.

De rapportering is erg beperkt. De vormgeving sluit niet aan bij de visietekst over 'groeien' die bij het rapport wordt gecommuniceerd. De visietekst lijkt veeleer geschreven om schijnbaar minder goede resultaten te 'milderen' en te 'relativeren'. De vergelijking van de punten met het gemiddelde duidt zelfs veeleer op een competitief karakter van het rapport.

Binnen het hele evaluatiegebeuren gaat er zeer veel aandacht naar de reproductie van kennis. De mate waarin inzichten, attitudes en vaardigheden worden geëvalueerd is erg beperkt. De aandacht voor vormen van zelfevaluatie, peerevaluatie en co-evaluatie door de leerlingen bevindt zich in een embryonale fase.

De huidige evaluatiepraktijk is te weinig doeltreffend en vormt te weinig een weerspiegeling van het onderwijsproces zelf en de doelen daarbinnen. Ze geeft geen aanleiding tot reflectie over de onderwijsaanpak waardoor kansen verloren gaan om de onderwijskwaliteit te optimaliseren.

De ontwikkeling van de evaluatiepraktijk was de voorbije jaren geen schoolprioriteit. Breed evalueren en alternatieve vormen van evaluatie zijn nog niet echt aan de orde. De intentie om de rapporteringspraktijk bij te sturen, biedt eveneens kansen om de evaluatiepraktijk te verbreden en sterker te laten aansluiten bij het leerplan. De school kan daarbij niet voorbijgaan aan een grondige bezinning en visievorming.

## 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De school besteedt weinig expliciete aandacht aan visievorming. Het is niet de gewoonte om de onderwijskwaliteit en de aangevatte onderwijsverbeteringen af te toetsen aan het opvoedingsproject, aan andere visieteksten en / of aan de krachtlijnen van de leerplannen. De bevraging van de leraren over het 'handelingsgericht' werken, met de bedoeling de visie op leerbegeleiding te herbekijken, is een noodzakelijke stap om tot diepere inzichten te komen. Bij sommige leraren zal er nog veel overtuigingskracht gebruikt moeten worden om deze visie in goede praktijk om te zetten.

Het intern leiderschap, bestaande uit het kernteam en de directeur, zet in beperkte mate de koers uit. De impact van de werkgroepen op het pedagogisch-didactisch beleid is veeleer beperkt. Alleen het zorgteam legt enig gewicht in de schaal. Voor de gezamenlijke professionalisering doet de school vooral beroep op de onderwijsbegeleiding. Dat professionaliseringsproces wordt echter verder weinig uitgediept op schooleigen overlegmomenten. Het gebrek aan duidelijke afspraken en gerichte druk en coaching leidt ertoe dat het geleerde niet steeds in de praktijk geconcretiseerd en bewaakt wordt.

De school beschikt over een democratische besluitvorming. De leraren appreciëren de openheid en het empathisch vermogen van de directeur en de waardering die ze van hem krijgen.

De school besteedt in beperkte mate aandacht aan doelgerichte kwaliteitszorg. Ze onderzoekt in enige mate haar sterkte en zwaktes, maar stapt snel naar de acties over zonder diepgaand na te denken over de te bereiken doelen op kind-, leraren- en schoolniveau. Hoewel er momenten van zelfevaluatie georganiseerd worden, blijft dit vooral beperkt tot de beoordeling van kortetermijnacties.

De school wendt haar extra-lestijden 'sociaal-economische status' (SES) niet optimaal aan. De planmatigheid die de school tijdens de GOK-periodes kenmerkte, is onder meer door de vele functiewisselingen grotendeels verloren gegaan. Het is een uitdaging voor de school om deze systematiek terug op te pikken.

De recente instroom van anderstalige leerlingen zet de school aan om samen met de andere scholen van de scholengemeenschap na te denken over haar talenbeleid. De sensibilisering om 'zin te krijgen in het leren van andere talen' gebeurt veeleer sporadisch dan systematisch. De school organiseert taalinitiatie Frans, bij de oudste kleuters op basis van een onderwijsleerpakket, en in de lagere afdeling met ondersteuning van een ouder. Naast het leren van de Franse taal hebben de leraren van de derde graad systematisch aandacht voor kennismaking met de Franse cultuur.

## **6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL**

### **6.1 Wat doet de school goed?**

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- het praktijkgericht meetonderwijs in beide niveaus
- de integratie van het wiskundeonderwijs in de thematische werking van het kleuteronderwijs
- het rijk en breed aanbod van de kleuterthema's en de daaraan aangepaste klasinrichting

#### **Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- het professionaliseringsproces voor meten met ondersteuning van de onderwijsbegeleiding

#### **Wat betreft het algemeen beleid**

- het zelfsturend kleuterteam dat erin slaagt zelf richting te geven aan de onderwijsverbeteringen.
- de democratische besluitvorming
- het empathisch vermogen van het intern leiderschap

### **6.2 Wat kan de school verbeteren?**

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- De leerbegeleiding voor het leergebied wiskunde in de lagere afdeling
- Het doelgericht aanbod voor techniek in de kleuterafdeling

#### **Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- in beide niveaus: de evaluatiepraktijk met het oog op een meer kwaliteitsvolle leerbegeleiding
- de evaluatie- en rapporteringspraktijk in de lagere afdeling vanuit visievorming, breedte en volledigheid
- een samenhangende professionalisering met systematisch en praktijkgericht leren van elkaar, geënt op school- en individuele prioriteiten.

#### **Wat betreft het algemeen beleid**

- De integrale kwaliteitszorg (beginsituatie van de onderwijskwaliteit bepalen, doelen formuleren, interne professionalisering opzetten, vorderingen bewaken en evalueren, doelen bijsturen...).
- Een proces van schoolwerkplanning met vastlegging van doelen en inhouden voor de leergebieden waarvoor geen onderwijsleerpakketten worden gebruikt, als ondersteuning voor de leraren.
- Gerichte druk uitoefenen om de onderwijskwaliteit te verhogen in combinatie met persoons- en groepsgerichte coaching en ondersteuning

### **6.3 Wat moet de school verbeteren?**

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- de volledigheid van het aanbod, de verticale samenhang en de evaluatiepraktijk voor het leergebied wereldoriëntatie in de lagere afdeling

## 7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

### 7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

**GUNSTIG**

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

### 7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

**GUNSTIG**

| Namens het inspectieteam                                              | Voor kennisname                            |
|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
|                                                                       |                                            |
| <b>Guido Aerts</b><br>de inspecteur-verslaggever                      | Naam:<br>het bestuur of zijn gemandateerde |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling |                                            |